

Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bazı kanunların kaldırılması hakkında
Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 26 . 7 . 1963 - Sayı : 11464)

No.
287

Kabul tarihi
18.7.1963

MADDE 1. — 4541 sayılı Kanununun 5, 8 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

MADDE 5. — Mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimleri, köy muhtar ve ihtiyar meclisi seçimleri ile aynı dönemde ve aynı günde yapılır.

Bu seçimde, birinci maddedeki esaslara göre mahalle muhtarlığı kurulan her mahalle bir seçim çevresidir. Her seçim çevresi gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır.

Mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerinde, seçim çevresinde kayıtlı seçmenler tarafından çoğunluk usulüne göre ayrı ayrı bir muhtar ile 4 asıl, 4 yedek üye seçilir.

MADDE 8. — Mahalle muhtarlığına ve ihtiyar heyeti üyeliğine seçilebilmek için şu şartlar aranır :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. 25 yaşını bitirmiş olmak,
3. Seçimin başlangıcından evvel en az bir yıldan beri mahallede yerleşmiş bulunmak,
4. Askerlik görevini yapmış olmak veya yapmış sayılmak,
5. Türkçe okuyup yazma bilmek,
6. İzinsiz olarak yabancı Devlet resmî hizmetinde bulunmuş olmamak,
7. Kısıtlı olmamak,
8. Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak,
9. Hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, kaçakçılık, sahte evrakı bilerek kullanmak, dolanlı iflâs, inancı kötüye kullanmak, zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet gibi yüz kızartıcı suçlardan biri ile veya ağır hapis veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezası ile kesin olarak hüküm giymemiş bulunmak.

Bu fıkra da belirtilenler affedilmiş olsalar da seçilemezler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, il genel meclisi, belediye meclisi üyeleri, belediye başkanları, askerler, yargıçlar Devlet ve kamu idare kurum ve teşekkülleri ile tesis ve ortaklıklarında görevli memur ve hizmetliler mahalle muhtarlığına ve ihtiyar heyeti üyeliğine adaylığını koyamazlar ve seçilemezler.

MADDE 19. — muhtar ve üye olmak için lâzımgelen şartlardan her hangi birine, seçildikten sonra hâle geldiği takdirde muhtarlık ve üyelik sıfatı kalkar.

Ancak, bu sıfatın kaybedildiğine veya üyelerden birinin veya muhtarın istifasının kabulüne veya bunların 15 günden fazla özürsüz olarak göreve devamsızlığı sebebiyle müstafi sayılmasına il ve ilçe idare kurumlarınca karar verilir.

Muhtarlık her hangi bir şekilde boşaldığı takdirde mahallin mülkiye âmirinin bir hafta içinde yapacağı tebligat üzerine birinci üye, geçici olarak muhtarlık görevine bakar.

Asıl üyeliklerde hâsıl olacak boşalmalara muhtarın dâveti üzerine yedek üyeler sırası ile gelirler.

Yedek üye kalmaz ve asıl üye sayısı da ikiden aşağı düşerse muhtar veya birinci üye durumu bir yazı ile derhal ilçe seçim kurulu başkanlığına bildirir.

Bunun üzerine ilçe seçim kurulu oy verme gününü belirtip ilân ederek o mahallede yeniden seçim yaptırır. Eğer üyelerle beraber muhtarlık da boşalmış ise üye seçimi ile birlikte muhtar seçimi de yapılır. Yalnız muhtarlığın boşalması halinde, muhtar seçimi, her yıl köy muhtarları ara seçimi ile aynı günde yapılır.

Bu suretle seçilen yeni muhtar ve ihtiyar heyeti üyelerinin görevi o seçim dönemi sonuna kadar devam eder.

MADDE 2. — 4541 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanunda yazılı ilçe seçim kurulları, mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimlerini yaptırmak ve seçim işlerini düzenlemek ve yürütmekle görevlidir.

İlçe seçim kurullarının kararları, işlemleri ile seçim sonuçlarına dair tutanakları aleyhine ilgililer tarafından üçgün içinde il seçim kuruluna itiraz olunabilir. Tutanakların iptaline dair itirazlar 10 gün içinde incelenerek sonuçlandırılır.

İl seçim kurulunun vereceği kararlar kesindir.

EK MADDE 2. — Seçilme yeterliğini haiz her vatandaş mahalle muhtarlığına veya ihtiyar heyeti üyeliğine adaylığını koyabilir.

Adaylık için müracaat en geç oy verme gününden önceki 30 ncu günü saat 17 ye kadar ilçe seçim kurulu başkanlığına yazı ile yapılır.

İlçe seçim kurulu, adayları seçim çevresinde geçici olarak hemen ilân etmekle beraber, adaylar üzerinde re'sen veya itiraz üzerine gerekli incelemeyi yaparak neticesini ilgililere tebliğ ve en geç oy verme gününden önceki 20 nci günü saat 17 ye kadar kesin aday listelerini alışımlı araçlarla seçim çevresinde ilân eder.

Milletvekili seçimi hakkındaki 306 sayılı Kanunun 16, 17, 18, 21, 35, 36, 37 ve 39 ncu maddeleri mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerinde de kıyas yolu ile uygulanır.

EK MADDE 3. — Biri muhtar, diğeri ihtiyar heyeti üyesi adaylarına afdolmak üzere iki ayrı oy puslası doldurularak bir zarfa konur ve sandığa atılır.

Oy puslalarına muhtarlık için bir ve üyelik için de 3 adayın adı ve soyadı yazılır.

Daha az ad yazılı oy puslaları oduğu gibi kabul edilir. Fazla ad yazıldığı takdirde sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz. Aynı ad birkaç defa yazılmış ise tek oy sayılır. Kurulca okunamıyan veya kime aidolduğu anlaşılamıyan veya siyasi parti rumuzu taşıyan oy puslaları hesaba katılmaz.

Seçmen dilediği adayları yazarak muhtar ve üyeler için ayrı ayrı veya bunlardan yalnız biri için oy puslası doldurmakta serbest olduğu gibi basılı oy puslalarında yazılı adlardan dilediğini silişip istediği ismi yazabilir.

Seçim sonunda, o çevrede en çok oy kazanan muhtar adayı muhtarlığa ve üye adaylarından sıra ile 4 ü asıl, 4 ü yedek üyeliğe seçilmiş olur. Oylarda eşitlik olursa öğrenim durumu üstün olan sırada öne alınır. Bunda da eşit kşeler yaşı büyük olan nazara alınır. Yaşları de eşit ise ad çekilir.

İlçe seçim kurullarınca oy sonuçları birleştirildikten sonra seçilenlere tutanakları verilir ve derhâl ilân edilir. Mahallin mülkiye âmirine de bildirilir.

EK MADDE 4. — Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye ve il radyoları vasıtasıyla uygun saatlerde, seçmen listelerinin yazımına başlandığı, askıya çıkarıldığı ve indirileceği tarihler ve itiraz müddetleri, yayınlanacak biltirilerle halka duyurulur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve il seçim kurulunun bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye ve il radyolarınca ücret alınmaz.

EK MADDE 5. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmayan hallerde seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 4541 sayılı Kanunun 7 nci ve 9 ncu maddeleri ile bu kanuna ek 5046, 5371, 6910, 6884 ve 7164 sayılı Kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

22 Temmuz 1963

	Millet Meclisi,	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 20.7.1963	1/309
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkere-nin tarih ve numarası	: 22.7.1963	4/257

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
8	129	3	12	88	755	19	115	526
18	104	617	13	92	327,385:389,395,	20	118	80:81,88:90
19	106	94			398,442:464			
	103	191:193						
	109	227:244						

Millet Meclisi 233 ve 233 e ek S. Sayılı basma razılar Millet Meclisi 103 ve 118 nci Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 194 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 92 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi İçişleri ve Adalet komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.